

Håndværksskollegiet i Horsens

Dommerbetænkning

BRFfonden – Forslagskonkurrence 06 marts 2020

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	3
2. Konkurrenceforslaget	5
3. Kriterier for bedømmelse	6
4. Dommerkomité og rådgivere	7
5. Bedømmelsesprocedure	8
6. Afgørelse	9
7. Bedømmelse af forslag – generelle bemærkninger	10
8. Bedømmelse af konkurrenceforslag fra Dorthe Mandrup team	12
8.1 Dommerkomiteens bemærkninger til konkurrenceforslaget	13
9. Bedømmelse af konkurrenceforslag fra Danø-CUBO team	17
9.1 Dommerkomiteens bemærkninger til konkurrenceforslaget	18

1. Indledning

BRFfonden ønsker at etablere 3 nye håndværkskollegier forskellige steder i Danmark.

Med Håndværkskollegierne vil Fonden "skabe rammer for dem, der skaber rammer for os", dvs. unge, som tager en håndværksmæssig uddannelse primært indenfor byggeri.

Samtidig ønsker Fonden, at kollegierne skal medvirke til at styrke respekten og et positivt image omkring håndværksfagene, tiltrække flere unge til uddannelserne.

Fonden har et højt ambitionsniveau for Håndværkskollegierne både i forhold til de fysiske rammer, som skal demonstrere dansk byggeskik og arkitektur på højt niveau, men også i forhold til de faciliteter, der tilbydes, den måde kollegiet organiseres på og den hverdagskultur, det skal være rammen omkring.

Håndværkskollegiet henter inspiration fra fortidens faglige højskoler og kombinerer det med elementer fra nutidens højskoler, hvor især interessefællesskabet er i centrum.

Grundlæggende for højskoletanken er målet om personlig og faglig dannelse, som skal være en af grundpillerne i Håndværkskollegierne.

Håndværkskollegiernes grundlæggende indhold og værdigrundlag udvikles i samarbejde med lokalt forankrede tværfaglige udviklingsgrupper, bestående af elever, undervisere, håndværksmestre, fondsmedlemmer og rådgivere.

Det første kollegie kommer til at ligge i Horsens. Kollegiet bliver på 6.000 m² og får plads til 84 håndværkselever fordelt på 6 bo-klynger. Udover boligerne skal kollegiet rumme værkstedsfaciliteter til bygningsfag samt andre fællesfaciliteter til faglige og sociale aktiviteter.

Med Håndværkskollegiet ønsker BRFfonden at skabe:

1. Et trygt sted, hvor unge med lyst og evne til at uddanne sig i et håndværksfag og udvikle sig som mennesker, kan bo i et givende fællesskab med ligesindede.
2. Et fagligt sted, hvor man kan bygge videre på det, man lærer på fagskolen.
3. Et levende sted, der åbner sig mod verden og udveksler håndværkstraditioner og teknikker med folk udefra.
4. Et inspirerende sted, der demonstrerer dansk arkitektur og håndværk på meget højt niveau.
5. Et foranderligt sted, der udvikler sig og tager karakter efter dem, der bor der.

1. Indledning

Der har fra oktober 2019 til februar 2020 været afholdt en skitseringskonkurrence, hvor tre teams har været indbudt til at give forslag til Håndværkskollegiet i Horsens. I løbet af skitseringsprocessen har der været afholdt et fælles Kick Off møde og to dialogmøder, hvor teamene har fået individuel feedback på deres arbejde fra bygherreteamet, der består af:

Kristian May, Direktør, Tine Pernille Rohde, Administrationschef, **BRFFonden**
Søren Ejsing, Bisgaard | Ejsing
Sille Askefrø Bjørn, Hele Landet - Sociale Arkitekter

I dialogmøderne deltog desuden repræsentanter fra Udviklingsgruppen.

Følgende 2 rådgiverteams har afleveret konkurrenceforslag:

Dorte Mandrup Arkitekter, MOE A/S og MASU Planning
Tilknyttet håndværker: K. G. Hansen & Sønner

DANØ Arkitektur, CUBO Arkitekter, TRI-Consult A/S og Schønherr A/S
Tilknyttet håndværker: Ejner Olesens Eft., Brdr. Thybo A/S

Den 3. konkurrencedeltager, Praksis Arkitekter, har trukket sig fra konkurrencen.

I overensstemmelse med konkurrencematerialet, feedback fra dialogmøder og udsendte rettellesblade, blev konkurrenceforslagene afleveret i både fysisk og digital form inden afleveringsfristen den 6. februar 2020 kl. 16.00.

Herefter blev det vurderet, at de to konkurrenceforslag var konditionsmæssige og kunne optages til bedømmelse.

2. Konkurrenceforslaget

Bedømmelsen omfatter konkurrenceforslag indeholdende:

- **A3-Konkurrencehæfte der illustrerer og beskriver det samlede forslag**
- **5 stk. A0-Plancher der illustrerer forslaget**
- **Model der rummeligt illustrerer den foreslåede bebyggelse**

3. Kriterier for bedømmelse

Bygherren har i konkurrencebetingelserne fastlagt, at der skal foretages en samlet vurdering af konkurrenceforslagene understøttet af følgende vurderingskriterier:

- Forslagets imødekommelse af projektets visioner, herunder forslagets evne til at understøtte skitseringsprogrammets fokusområder, samt forslagets evne til at besvare ønsker og krav i skitseringsprogrammet.
- Hovedgrebet og helhedsindtrykket, herunder forslagets synlige samspil mellem form, funktion, konstruktion og materialer.
- Forslagets fleksibilitet i forhold til at kunne rumme en løbende udviklingsproces, der fx kan medføre fysiske omstruktureringer og nye indretninger.
- Uderummenes helhed og sammenhæng med de omkringliggende bygninger og byrum, herunder landskabsbearbejdning med LAR-løsning, beplantning, belysning og belægninger.
- Det arkitektoniske udtryk udvendigt såvel som indvendigt, herunder koblingen til særlige håndværksmæssige løsninger.
- Byggeriets indretning, funktionalitet, tilgængeligheds løsninger, logistik, arealudnyttelse og fleksibilitet inde og ude samt i overgangsrummene.
- Konstruktionsløsninger, materialevalg, installationsløsninger, indeklimaløsninger, energiløsninger m.v. i forhold til skitseringsprogrammet, og med baggrund i teknisk kvalitet, funktionalitet samt drifts- og vedligeholdelsesegenskaber.
- Forslagets tiltag og virkemidler i forhold til DGNB Guld certificering
- Forslagets mulighed for at kunne realiseres inden for den økonomiske ramme.

4. Dommerkomité og rådgivere

Konkurrenceforslagene er bedømt af en dommerkomité bestående af **BRF**fondens bestyrelse og tilknyttede fagdommere, jf. nedenstående:

Lars Munch, Formand
Rina Asmussen, Næstformand
Kurt Bligaard Pedersen, Bestyrelsesmedlem
Niels Fog, Bestyrelsesmedlem
Liselotte Højgaard, Bestyrelsesmedlem
Stina Vrang Elias, Bestyrelsesmedlem

Claus Bjarrum, Arkitekt MAA (Fagdommer bygning)
Christoffer Harlang, Professor, Arkitekt MAA (Fagdommer bygning)
Lisbeth Westergaard, Arkitekt MAA (Fagdommer landskab)

Til konkurrencen er der yderligere knyttet følgende bygherregruppe med rådgivere:

Direktør Kristian May, **BRF**fonden
Administrationschef Tine Pernille Rohde, **BRF**fonden
Arkitekt MAA Sille Askefrø Bjørn, Hele Landet - Sociale Arkitekter
Ingeniør og Bygherrerådgiver Søren Ejsing - Bisgaard | Ejsing (Konkurrencesekretær)

5. Bedømmelses- procedure

Forud for nedennævnte møder i dommerkomitéen havde alle medlemmer af denne, fået tilsendt konkurrenceforslagene (konkurrencehæfterne), ligesom plancher og model blev anvendt under bedømmelsen.

De 2 forslagsstillere præsenterede deres forslag for den samlede dommerkomité.

De 2 konkurrenceforslag blev gennemgået, kommenteret og evalueret af fagdommere og øvrige deltagere på bedømmelsesmøderne den 17. februar og den 18. februar 2020. Mødet den 18. februar blev afsluttet med valg af konkurrencevinder.

Efterfølgende er dommerbetænkningen udarbejdet, kommenteret af dommerkomitéen og dennes rådgivere, redigeret og underskrevet.

6. Afgørelse

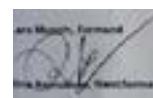
Ud fra konkurrencens grundlag og de opstillede vurderingskriterier er dommerkomitéen den 18. februar 2020 nået frem til følgende enstemmige afgørelse:

Konkurrenceforslaget fra Danø-CUBO udpeges som vinderforslag.

Lars Munch, Formand

Rina Asmussen, Næstformand

Kurt Bligaard Pedersen, Bestyrelsesmedlem*

Niels Fog, Bestyrelsesmedlem

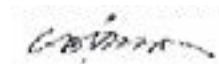
Liselotte Højgaard, Bestyrelsesmedlem

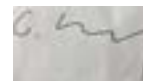
Stina Vrang Elias, Bestyrelsesmedlem

Claus Bjarrum, Arkitekt MAA (Fagdommer bygning)

Christoffer Harlang Professor, Arkitekt MAA (Fagdommer bygning)

Lisbeth Westergaard, Arkitekt MAA (Fagdommer landskab)

*Kurt Bligaard Pedersen blev forhindret i at deltage i præsentationsmødet. Han tilslutter sig den øvrige dommerkomites beslutning.

7. Bedømmelse af forslag – generelle bemærkninger

Forslagenes opfyldelse af projektvisionen

Dorte Mandrup team:

Forslaget opfylder projektvisionen gennem et stærkt arkitektonisk hovedgreb. Især rytmen og helheden i disponeringen og uderummenes enkelte, geometriske indretning er overbevisende og indeholder sine steder innovative løsninger af høj kvalitet. Den markante brug af skærmtegl lever dog ikke op til visionen om, at kollegiet skal være en lærebog i det gode og ærlige håndværk. Samtidig har forslaget store udfordringer i forhold til disponeringen af bo-klyngerne, der synes tænkt "udefra og ind". De trange adgangsforhold til boligerne på de øverste etager fremstår mørke og uinspirerende uden den ønskede åbenhed og sammenhæng til fælles faciliteterne i de nederste etager.

Danø-CUBO team:

Forslaget opfylder projektvisionen og svarer grundigt og systematisk på programmets ønsker. Det er et gennemarbejdet, funktionelt projekt med et uprætentiøst udtryk. Projektet signalerer gennem en markant brug af synlige trækonstruktioner, dobbelte murværk og synlige installationer, at det gode håndværk er i centrum. Hermed lever projektet op til visionen om, at håndværkskollegiet skal være en "levende lærebog i de bedste arkitektoniske og håndværksmæssige løsninger. Bo-klyngerne har et arkitektonisk udtryk, der især i indretningen af fællesfaciliteterne giver et anonymt og institutionelt indtryk, hvilket ikke helt lever op til visionen om et trygt og hjemligt sted, som rammen om et givende fællesskab.

Forslagenes arkitektoniske og funktionelle træk

De to forslag forholder sig meget forskelligt til opgaven med at fortolke programmets vision og med at bebygge det tidligere rangerterræn med boliger, værksteder, fællesfaciliteter og rekreative uderum. Det gælder for såvel den måde bebyggelserne er organiseret på og for den måde de tolker opgavens krav om, at håndværkskollegiet i Horsens skal være et dannelsessted baseret på de bedste danske håndværkstraditioner.

Dorte Mandrup team foreslår en markant bebyggelse af 6 boligenheder mod vest og en række fritliggende værkstedsbygninger mod øst, der indrammer et terrasseret og delvist befæstet udeareal, der mod syd kompletteres af en fællesbygning med forstanderbolig. En campus med karakterfulde boligenheder og værksteder.

Danø-CUBO Team har organiseret bebyggelsen med værkstedsbygningerne som en sammenhængende markant struktur mod Bygaden og seks boligenheder, som en række punkthuse eller pavilloner, der er adskilt fra værkstederne af et vandområde. Fortællingen om værkstedernes og boligernes tilstedeværelse i byen er stærk og identitetsgivende.

Dorte Mandrup team arbejder med en arkitektur med sluttede, prismatiske bygningskroppe i tegl og tegllameller, der især kompositorisk udmærker sig ved at skabe fine rytmer og forløb, medens Danø-CUBOs arkitektur videreudvikler en traditionel materialeæstetisk og konstruktiv tænkning i tegl, synlige tømmerkonstruktioner og eksponerede snedkerpartier. Værkstedsbygningerne blotlægger deres fortælling og boligerne skaber intimitet og tryghed.

7. Bedømmelse af forslag – generelle bemærkninger

Forslagenes teknik, bæredygtighed, arealer og økonomi

Begge forslag lever i overvejende grad op til skitseringsprogrammets tekniske ønsker og krav, hvor dog forslaget fra Danø-CUBO forekommer mere gennemarbejdet og teknisk velovervejet og dermed mere "bygbar". Begge forslag tager afsæt i de særlige geotekniske forhold på grunden, der indbefatter bjælkefundamenter og terrændæk med vederlag på punktfundamenter placeret på rammede pæle.

Begge forslag indtænker på positiv vis massivtræs fladelementer i form af etagedæk og vægge for at udgå den energitunge produktion af betonelementer. Dog anvender Danø-CUBO ikke massivtræselementer i facaderne, hvilket i et byggeteknisk perspektiv kan være velovervejet.

Danø-CUBO indtænker delvis anvendelse af genbrugstegl for både at styrke arkitekturen og understøtte den cirkulære økonomiske tilgang.

I tråd med at Danø-CUBO's forslag fremstår mere teknisk velovervejet, leverer Danø-CUBO en brandstrategisk redegørelse for forslaget, mens Dorte Mandrups overvejelser omkring brand baseres på sprinkling i boligarealer og fællesdel, hvilket vurderes uheldigt i forhold til både driftshåndtering, driftsøkonomi og arkitektur (synlige sprinklerhoveder).

Det fremstår betryggende, at Danø-CUBO kan levere en DGNB-Guld screening på forslagsniveau, mens Dorte Mandrup redegør for hvordan og med hvilke virkemidler kravet forventes opfyldt.

Begge forslag leverer en arealopgørelse indenfor for konkurrencens rammer, hvor der dog savnes yderligere arealoplysninger på rumniveau fra Dorte Mandrup. Begge forslag dokumenterer på tilfredsstillende niveau, at forslagene kan forventes realiseret indenfor den økonomiske ramme.

M²-prisen på henholdsvis Danø-CUBO's værkstedsbygninger og Dorte Mandrups boliger er umiddelbart høje, hvilket formentligt også udtrykker den største usikkerhed i de respektive økonomiske vurderinger.

8. Bedømmelse af konkurrenceforslag

— Dorte Mandrup team

8.1 Dommerkomitéens bemærkninger til konkurrenceforslaget

Hovedgreb, disponering, logistik og landskab

Forslagets hovedgreb og disponering lever op til ønskerne og intentionerne i programmet samt til de planlægningsmæssige rammer.

Bebyggelsen er disponeret som et trefløjet anlæg omkring et samlende, fælles, grønt haveanlæg med plads til mange forskellige aktiviteter. Forslagsstillerne argumenterer for, at kollegiets beboere ikke fylder meget i byrummets kontekst. Derfor er ét samlende uderum vigtigt, hvor et aktivt byliv både skaber tryghed, lokale mødesteder, faglige relationer, fællesskab og synergi mellem kollegianerne, værkstedsbrugerne og bydelens øvrige beboere og brugere.

Bilparkering og varetilkørsel sker bag værkstedsbygningerne. Foran værkstederne er store plateauer med forskellige betonoverflader, hvor eleverne kan trække deres arbejde og værker udenfor. Forbipasserende ser hvordan fremtidens håndværk mestres og bliver en del af et fagligt og inspirerende dannelsessted.

Trafik og logistik på grunden er acceptabelt løst, men giver tung trafik på tværs af grunden. Hovedstiens placering centralt i uderummet giver sammen med den kantede forløb udfordringer i forhold til cyklende.

Fællesbygningen er placeret mod syd, centralt i anlægget, hvor den overdækkede plads ved Godsbanegade formidler overgang til Campus Horsens.

Forslagets landskabelige styrke er den umiddelbare enkelthed i at samle al bylivet langs den offentlige sti som spænder fra nord ved daginstitutionen til stationen mod syd og gør den til hjertet i bebyggelsen.

Parkrummet har et klart arkitektonisk sprog, hvor horisontale felter med forsætninger, udsparringer og kanter danner et artistisk og levende rumforløb. Felterne danner rum for boldbane, solbadning, picnic og plantebede og deres kanter skaber et utal af uformelle siddepladser både for mindre mødesteder og til større forsamlinger. Parkens befæstede overflader er af høj materialitet og kvalitet i de håndværksmæssige løsninger.

LAR er en del af kompositionen og vil uanset vandhøjde altid fremstå som del af helheden – enten som vandspejle eller bede med beplantning. LAR er her ikke en simulering af et naturbegreb, men LAR er fuldt integreret som et foranderligt element i design og funktion året rundt.

Ovenpå de tunge afgrænsende mure og plinte hviler bygningernes klare prismatiske volumener. Både boliger, fællesbygning og værksteder er givet et overbevisende minimalistisk udtryk, hvor de enkelte bygninger fremstår som skulpturelt foldede flader, der danner ens geometriske figurer, som adderes og drejes i forhold til hinanden. Bygningsvolumenerne er beklædt med grove håndstrøgne teglskaller på facader og tag. Indvendigt er den bærende CLT-trækonstruktion synlig i facader og skillevægge mellem de enkelte boliger.

8.1 Dommerkomitéens bemærkninger til konkurrenceforslaget

Bygningernes geometri og sammenbygning er sikkert behandlet og tilpasningen til omgivelserne er fint formet. Men materialevalget og konstruktionerne udtrykker ikke umiddelbart den fortælling om de gode håndværkstraditioner, som forslagsstillerne har ønsket og som netop i et byggeri for håndværkets yngste udøvere – kunne være ønskelig.

Bo-klynger

Boligerne i 4 etager er placeret som 6 store villaer overfor værkstederne, langs Bygaden mod vest. Boligerne har direkte adgang herfra under store udkragninger. Villaerne er placeret forskudt, så de skaber et smukt rytmisk forløb langs vejen og samtidig danner de udendørs terrasser imellem sig. Trods det klare arkitektoniske greb har de fleste indgangspartier meget lidt sollys og skjules delvist bag cykelparkering og renovationsrum. Derfor virker udearealerne mod Bygaden ikke tryghedsskabende og synes ikke rigtigt at udnytte den urbane situation.

Desuden forekommer det uheldigt, at store dele af de nære udearealer og terrasser vil være i skygge store dele af dagen, året rundt. Det gør deres værdi mangelfuld som opholdssted for beboerne i den enkelte boligvilla. Endelig er der risiko for at facader og terrasser, vil blive skæmmet af flugtvejstrapperne.

De 4-etages boligvillaer rummer i stueetagen fælleskøkkener og birum samt en delvist åben trappeforbindelse til de ovenpå liggende kollegieboliger. Forslagets indretning af bryggers og vaskerum og depotrum er velfungerende, men depotrummenes placering er uheldig i forhold til samspillet mellem bo-klyngen og ankomstarealerne langs Bygaden.

Forslaget indeholder gode bud på, hvordan fællesfaciliteterne kan indrettes forskelligt og hjemligt i den enkelte bo-klynge.

Fra køkkenet er der adgang til haverummet og til en mere privat fællesterrasse på 1. sal, som også har forbindelse til boligerne.

Villaerne ser ud til at være tænkt udefra og ind, hvilket giver store udfordringer på flere planer. Især giver det stor usikkerhed i forhold til lysforhold i fællesrum, på fælles terrasser samt i boliger mod gaden. Desuden synes boligerne på 3. etage at have ringe dagslys- og udsigtsforhold.

Forslagets indretning af 2-rumsboligerne lever ikke op til kravene til en 2-rumsbolig.

Mange af kollegieboligerne er relativt traditionelle, uden den ønskede kontakt til fællesarealer og køkken, til haveanlægget eller til værkstederne. Herved synes villaerne ikke at leve op til forslagsstillerens intentioner om, at boligerne skal være et trygt udgangspunkt for fællesskabet under opholdet på håndværkerkollegiet.

Forslaget viser ikke, hvordan de fleksible boliger kan indrettes funktionelt og hjemligt med fast inventar.

Den foreslåede køkkenindretning, viser ikke, hvordan opbevaring af service og madvarer til 14 beboere håndteres.

8.1 Dommerkomitéens bemærkninger til konkurrenceforslaget

Fælles faciliteter

Fællesbygningen med fællessal, administration og forstanderbolig er centralt placeret med stor synlighed fra såvel boliger og værksteder som udefra.

Fællesbygningen er disponeret som et sammenhængende rumligt forløb der strækker sig i bygningens to etager. Her er flere mindre arbejdsrum og den store fællessal samt i en mere privat afdeling – forstanderboligen, der er meget rummelig, med en spændende indretning. Forslagets greb om ”fællessalen” med det store rumdannende krydsfinersmøbel, skaber spændende rumligheder, fleksibilitet og mulighed for forskellige typer samvær. Førstesalens balkonforløb giver fleksible spisemuligheder samtidig med følelsen af, at man er deltagende i alle husets aktiviteter.

Værksteder

De 4 fritliggende værkstedsbygninger er disponeret som store åbne rum, hver med et bygningsafsnit for undervisning og birum mv. De har endvidere gode udendørs arbejdsarealer mod det fælles haveanlæg.

Forslagets placering og udformning af værkstederne lever op til intentioner og ønsker i programmet. Værkstederne er rummelige og fleksibelt udformet, med god adgang til lager og gode lysforhold. Sammenhængen mellem indendørs- og udendørsværksteder samt placering og udformning af udeværksteder er funktionelt og overbevisende løst. Undervisningsrummernes placering og indretning er funktionel, men ufleksibel i forhold til sammenlægning af rum. Logistikken omkring levering af materialer er acceptabelt, men ikke overbevisende løst.

Teknik m.v.

Konstruktioner, materialer og installationer lever op til programmets krav og ønsker. Ud fra synspunkter på ressourceudnyttelse og bæredygtighedskriterier er der lagt særlig vægt på en udformning af bygningsdelene, hvor de forskellige bygninger fortrinsvis udføres af tegl og træ. Imidlertid synes forslagets stærke fokus på de arkitektoniske aspekter, og boligenhedernes interessante, delvist udkragede kompositioner i nogen grad at ødelægge den konstruktive enkelthed.

Kompliceret forekommer også boligenhedernes opbygning med meget sammensatte konstruktioner i forskellige materialer som teglskaller, lægteunderlag, isolering, CLT-elementer samt stålrammer og murede/støbte vægge. Det vurderes således også, at der skal være skærpet fokus på bygningsdelenes vedligeholdelsesegenskaber.

Det konstruktive hovedsystem i boliger baseres på en fuldmuret base eller fuldmurede kerner i stueplansniveau, der understøtter de lette konstruktioner på overliggende etager. De lette overliggende facader opbygges af massivtræs elementer, isolering, en vand/vindtæt facadepladeløsning og en afsluttende skærmteglsbeklædning monteret på alu-ophængslisters.

8.1 Dommerkomitéens bemærkninger til konkurrenceforslaget

De udkragede volumener over stueetagen bæres af indspændte og kombinerede stålramme/massivtræsfladelementer samt murede kerner. De i boligerne synlige massivtræsetagedæk lydisoleres med sand under gulve i overliggende boliger.

I fællesbygningen understøttes de overliggende etager i stedet af en række søjler i stueplan, mens værkstedernes hovedsystem baseres på en fuldmuret base kombineret med synlige limtræssøjler og -spær, som eksponerer håndværket. Som det er tilfældet for boligerne, beklædes overliggende etager og tage i fælles del og værksteder med skærmtegl, hvor skærmteglen på tagene udlægges på et traditionelt opbygget tagpapundertag.

Det konstruktive hovedsystem for fælles del og værksteder forekommer "bygbare", mens der er en række tekniske forhold i boligerne, der indbefatter skærpet observans. Her tænkes på en række forholdsvis komplekse sammenbygninger mellem bygningsvolumener og tagterrasser og ikke mindst udkragede løsninger.

De viste "skarpe" overgange uden inddækningsprofiler for skærmteglen ved hjørner og kanter kræver omhyggelighed under projektering og udførelse, hvilket dog via referencebilleder i forslagshæftet er vist muligt. Der kunne med fordel have været redegjort for principperne for tag- og facadeafvanding, herunder også i et æstetisk perspektiv. Tætheden på skærmteglens bagvedliggende facade er naturligvis vigtig, særligt ved sammenbygninger, og i forhold til at facaden indeholder organisk materiale i form af bagvæggen i massivtræ.

Bygningerne hovedforsynes fra et centralt teknikrum placeret i boligdelen. Dog savnes der redegørelse for sprinklerforsyningen, herunder placering af reservoir og pumperum samt den afledte anlægsomkostning.

Opvarmningsform i form af enten radiator-, gulv- eller strålevarmeløsning forekommer velovervejet til det respektive formål, ligesom den målrettede anvendelse af naturlig ventilation i værkstederne er positiv. Dog forekommer sidst nævnte ikke helt realistisk i de kolde perioder. Herudover baseres de installationstekniske løsninger på kendte principper.

Sammenfattende i forhold til drifts- og vedligeholdelse bekymrer de afledte udgifter til funktionsafprøvning og eftersyn vedr. sprinkleranlægget, som i øvrigt også forsyner fællesdelen. Dernæst og naturligvis vil der være en mere kortsigtet periodisk vedligeholdelse på egetræs-facadeartier og espalier ved værkstedsbygninger.

9. Bedømmelse af konkurrenceforslag

— Danø-CUBO team

9.1 Dommerkomitéens bemærkninger til konkurrenceforslaget

Hovedgreb, disponering, logistik og landskab

Forslagets hovedgreb og disponering lever op til ønskerne og intentionerne i programmet samt til de planlægningsmæssige rammer.

Bebyggelsen består af en klynge af boliger og en struktur med værksteder og fælleshus der omkranser et indre haverum med vandbassin. Boligerne er grupperet som mindre byhuse eller pavilloner omkring stræder og et fælles torv. Broer og stier forbinder boligerne med fælleshuset mod syd og værkstederne mod vest, der mod byens skala og rytme er formet som en samlet struktur med fleksible elementer under et samlende tag båret af en markant trækonstruktion. Bebyggelsen meddeler sig til omgivelserne som en nutidig, men traditionsrig verden af værksteder, boliger og fælleskaber. Anlægget er formet som et ensemble af bygninger i et byrum med landskabelige kvaliteter, hvor både rekreative og didaktiske aktiviteter foregår udenfor. Hovedgrebet sikrer, at der mod Bygaden dannes en bymæssig karakter med et udstillingsvindue der iscenesætter håndværkets verden samtidigt med, at livet i og omkring boligerne kan udfolde sig i mere private rammer.

Boligerne er placeret på grundens østlige del og udformet som seks selvstændige bo-klynger i enten to eller tre etager, med tolv boliger i hver enhed. Hver bo-klynge har fælles køkken og opholdsrum i stueetagen og et atriumrum, der i en videre bearbejdning kan opnå fine arkitektoniske virkninger. Husene ligger tæt og danner med små forskydninger en række rumlige forløb af stræder og torve, der tilgodeser ønsket om identitet, fælleskab og tryghed. Dog virker rummene for neutrale i sit udtryk, der savnes mere identitet af ungdomskultur. P-pladsen har indkørsel fra Godsbanegade i grundens østlige del og der er offentlig gang- og cykelsti mod Campus i syd og bydelen mod nord.

Trafik og logistik på grunden er overbevisende løst og undgår daglig trafik på tværs af grunden med biler. Hovedstien er velplaceret langs boligernes østside.

Bebyggelsens tre elementer udtrykker sig som en samlet helhed, men nuanceret med hvert sit udtryk. Boligerne fortæller om det private liv, om tilhørsforhold og om fællesskaber i et imødekommende og tryghedsskabende sprog. Der er valgt gode hævdvundne materialer, der bliver smukkere ved brug og som samtidigt fortæller om godt byggeri, om bl.a. murværket og snedkerkulturens fascinerende verden. Skalaen og den rumlige variation er tilpasset livet i og mellem husene. Og der er generelt vist mange løsninger, der forstår og anerkender håndværkets betydning for vores fysiske oplevelser og den måde, det former os på. Det gælder også for værkstedsbygningerne og fælleshuset, men her er udtrykket så at sige omvendt, idet det her er den stærke identitetsskabende trækonstruktion, der danner en helhed som indrammer de mindre og individuelle værkstedsbygninger i teglsten. Taget er inspireret af rangerterrænets oprindelige brugsbygninger på en fin og oplevelsesrig måde, som dommerkomiteen har megen sympati for, men som i en videre bearbejdning bør artikuleres med større bygningskunstnerisk elegance, enkelhed og præcision.

Byggeriet er godt indpasset i nærområdet, idet den bymæssige karakter, skala og rytme i værkstedsbygningen korresponderer godt med intentionerne i den foreløbige helhedsplan for Godsbanearrealerne. Bebyggelsens mere åbne karakter mod øst, de selvstændige boligpavilloner og det mere individualiserede udtryk, forbinder sig også fint med naboerne og danner en

9.1 Dommerkomitéens bemærkninger til konkurrenceforslaget

fin sammenhæng imellem det oprindelige og det nye. Mod syd, mod Campus Horsens forekommer bebyggelsen unødigt lukket. Måske kunne bebyggelsens fremtræden i byrummet og den vigtige sammenhæng med Campus forbedres ved en korrigeret placering af fælleshuset og en åbning af haveanlægget imod Godsbanegade.

Overordnet set er alle byrummene velkomponerede, vedkommende og gennemtænkte som kvalitetsrum for ophold i forskellige situationer i en levende hverdag.

Der savnes dog en stillingtagen til et indbyrdes hierarki imellem de forskellige rum og en stillingtagen til et entydigt samlingssted for større fællesskaber både kollegianerne imellem, men også med omverdenen.

Vandrummet er med sin rå og vilde natur en reference til tunneldalenes landskabstræk og det tidligere baneterræn. Beplantningsdelen er vidende, gennearbejdet og foranderligt tænkt i forhold til de skiftende vandstande og biodiversitet.

Der vises store niveauforskelle mellem værkstedsdelen, gangbroerne og bunden af basinet – forskelle som ved mindre vandmængder vil forøges. Forskellene er især synlige ved de blottede mure langs værkstedspladserne for mock-ups. Højderne mellem gangbro og bund skal overvejes i en fremtidig bearbejdning dels pga. sikkerhed og dels pga. funktion versus udtryk.

Bo-klynger

De seks bo-klynger er disponeret som to huse i to etager og fire huse i tre etager. Boligerne i den enkelte klynge er grupperet omkring et fælles overdækket atrium, der via centrale trappeforbindelser giver adgang til fælleskøkken, opholdsrum og depoter. Det giver gode og trygge adgangsforhold og disponeringen tilgodeser ønsket om at skabe mulighed for, måske ligefrem at invitere til fælles møder og spontan, social udveksling kollegiets beboere imellem. Forslagets bud på indretning med delvist fast inventar lever op til ønskerne i programmet, men det visualiserede fremtræder anonymt og institutionspræget i fællesområdet, men kan i en videre bearbejdning kan opnå fine arkitektoniske virkninger.

Uderummene mellem husene understøtter også behovet for at forskellige former for sociale begivenheder kan finde sted her – året rundt.

Boligerne er funktionelle og rummelige og torumsboligerne er velplacerede i stueplan. Forslagets indretning af bryggers og vaskerum er for trang og adgangsforholdene adresserer ikke ønskerne i programmet, idet der ikke er separat adgang hertil.

Depotrummene er ifølge beskrivelsen placeret ved værkstederne, men dette er ikke vist på tegningerne.

9.1 Dommerkomitéens bemærkninger til konkurrenceforslaget

Forslaget viser ikke, hvordan de fleksible boliger kan indrettes funktionelt og hjemligt med fast inventar, ligesom forslaget ikke viser, hvordan fællesfaciliteterne kan indrettes forskelligt og hjemligt i den enkelte klynge.

Den foreslåede køkkenindretning anses ikke at have tilstrækkelig kapacitet til opbevaring af service og madvarer til 14 beboere.

Fælles faciliteter

Fællesbygningen med Fællessal, administration og forstanderbolig er centralt placeret med stor synlighed fra såvel boliger og værksteder som udefra.

Fællesbygningen er både funktionelt og arkitektonisk sammenhængende med værkstedsbygningerne. Det er generelt anvendelige rum med en robust og imødekommende karakter, der i lighed med værkstedsbygningerne vurderes både at være meget anvendelige og oplevelsesrige. Der er dog behov for en større bygningskunstnerisk bearbejdning af bygningsdele, konstruktioner og overflader. Dette kommer også til udtryk i forslagens 3D illustrationer, som desværre ikke har det artistiske udtryk, som projektets klare konstruktive og materialemæssige ide fortjener.

Fællessalens indretning lever op til programmet, men indfrier ikke fuldt ud ambitionerne i forhold til fleksibilitet, rumlighed og arkitektonisk kvalitet. Forstanderbolig og administration er funktionelt indrettet.

Værksteder

Forslagets placering og udformning af værkstederne lever op til intentioner og ønsker i programmet.

Værkstedsbygninger har en god arealanvendelse og meget fin fleksibilitet og vil således kunne imødekomme behovet for både tværfaglige forløb og helt nye funktioner, som vi i dag knap nok kender. De mange overdækkede udearealer er nyttige og understøtter ønsket om synlighed og fællesskab, men det bør overvejes, om de mange lodrette bæringer af værkstedsbygningens tagkonstruktion kan reduceres. En gentænkning og forenkling af tagets markante, og i dommerkomitéens øjne meget voldsomme konstruktioner, kan formentlig tilføre værkstedsbygningen flere arkitektoniske kvaliteter, øget funktionalitet og fleksibilitet.

Værkstederne er rummelige og fleksibelt udformet med god indbyrdes sammenhæng og med god adgang til lager og gode lysforhold.

Sammenhængen mellem indendørs- og udendørsværksteder har interessante detaljløsninger, dog bør der arbejdes med funktionaliteten af udeværkstederne, der placeres i et område med flere andre aktiviteter. Undervisningsrummenes placering og indretning er funktionel og fleksibel og lever fuldt op til intentionerne i programmet.

Logistikken omkring levering af materialer og varer er overbevisende løst.

9.1 Dommerkomitéens bemærkninger til konkurrenceforslaget

Teknik m.v.

Forslagets meget velartikulerede stillingtagen til, at se det gode håndværk som byggeriets grundfortælling er rigtig og god. Der er overalt lagt vægt på, at det er materialets og konstruktionens tekniske og æstetiske egenskaber, der er udgangspunktet for de løsninger, der er valgt. Det understøtter konkurrencens formål og sikrer den høje kvalitet i såvel oplevelser, funktionalitet og drift som er efterspurgt.

I bebyggelsen kan man således møde forbilledlige eksempler på de forskellige håndværksfag. Og man kan forstå, hvorledes disse bidrager til at skabe smukke og funktionelle rum til både læring og rekreation for den enkelte håndværkselev og for de fælleskaber, som håndværkseleven er en del af.

Det konstruktive hovedsystem i værksteder og fællesdel er baseret på eksponerede konstruktioner i form af fuldmurede ydervægge kombineret med synlige søjler og taggitre, der i særlig grad fremviser håndværksmæssige detaljer, ligesom tagfladen opbygges på synlige massivtræs elementer. Boligerne udføres ikke på samme måde med eksponerede konstruktioner. Boligernes facader er fuldmurede i kombination med murede bærende kerner ved terræn, ligesom taget er traditionelt opbygget i tagkassetter. Der redegøres ikke for lydisoleringen mellem boligerne i kombination med massivtræs etageelementer, men formentlig fungerer de viste lofter som nedstroppede lydlofter.

På overbevisende måde udtrykkes der stor viden om anvendelsen af træ som byggemateriale, ligesom det synlige konstruktionstræ er savskåret modsat det industrielt fremstillede limtræ i det andet forslag. Det ambitiøse konstruktionsprojekt i værksteder og fællesdel vil naturligvis og i særlig grad kræve stor omhyggelighed under projektering og udførelse. De meget synlige og for vejrliget eksponerede søjler på værksteds- og fællesbygningen udføres som en kombineret løsning i form af en stålsøjle med påmonterede Douglasplanker. Der argumenteres i et driftsmæssigt perspektiv for, at plankerne kan udskiftes uden konstruktive indgreb.

Igen med henvisning til eksponeringen af håndværket leveres der et snedkerfremstillet facadeelement i egetræ, som monteres i boligfacadernes altannicher. Elementet indfatter/afskærmer altanen og integrerer en indvendig boliginventarløsning.

Alle bygninger forsynes decentralt, herunder med eget teknikrum.

Som i det andet det andet forslag opvarmes bygningerne af enten radiator-, gulv- eller strålevarmeløsning, som også her forekommer velovervejet til det respektive formål, ligesom den supplerende anvendelse af naturlig ventilation i værksteder, fællesdel og boliger er positiv. Sidst nævnte er i boligklyngerne muligt via det centrale ovenlys i taget.

Forslaget baserer de installationstekniske løsninger på kendte principper, undtaget princippet med anvendelse af mikroventilation i boliger. Anvendelsen af mikroventilation vurderes positivt i et både bæredygtigt og funktionelt perspektiv, men det vurderes usikkert, om udsugningen fra badeværelset i kombination med et andet rum kan godkendes, hvilket i modsat fald vil medføre nye og pladskrævende føringsveje til et centralt system.

9.1 Dommerkomitéens bemærkninger til konkurrenceforslaget

I forhold til drifts- og vedligeholdelse vil der naturligvis være en mere kortsigtet, periodisk vedligeholdelse på egefacadepartier, de vejrligseksponerede søjler på værksteder og fællesdel samt facadeelementet til boliger. Uagtet at dette forslag forekommer velovervejet og bygbart, skal der være særlig observans under projektering og udførelse i forhold til inddækningerne omkring boligklyngernes ovenlys, og ikke mindst den korrekte udførelse af bunden i de facadeindbyggede boligaltaner. Det må forudsættes, at den i forslaget viste bund i træ ikke er indbefattet i den primære altanbundstætning.

Det vurderes positivt, at ingeniørprojektet i forbindelse med projektering og udførelse ledes efter en integreret energidesigns- og commissioning proces, så de ingeniørmæssige specialer koordineres særligt målrettet under projektering, og så der er mere sikkerhed for den tværgående kompatibilitet på tekniske installationer ved driftssætningen.